

VYBRANÉ OTÁZKY ZE ŠKOLSKÉHO MANAGEMENTU

1. část

- Vzdělávací politika EU a ČR
  - Evropské projekty zaměřené na školství a vzdělávání
  - Vzdělávací systém
  - Počáteční vzdělávání
  - Celoživotní vzdělávání
  - České základní a střední školství v mezinárodním srovnání, klesající výsledky vzdělávání
-

JAKÉ JSOU CÍLE DNEŠNÍHO SETKÁNÍ?

- ✘ Porozumět základním pojmům a seznámit se:
  - + Vzdělávací politikou a systémem vzdělávání
  - + Evropskými projekty zaměřenými na školství a vzdělávání
  - + Stavem a výsledky vzdělávání v ČR v mezinárodním srovnání
  - + S formami a možnostmi vzdělávání, klasifikací povolání, NSP a způsoby dosahování kvalifikací mimo počáteční vzdělávání
  - + S tím, kde můžeme získávat další informace
  - + ...

VZDĚLÁVACÍ POLITIKA V EU

(O ČEM BYCHOM MĚLI ALESPON VĚDĚT)

Čím a kdy vše vlastně začalo – jaké jsou mezníky vzdělávací politiky EU?

Maastrichtská smlouva

- + Smlouva o EU, 1992, platnost od 1.11.1993
- + Evropská dimenze v kurikulu a vzdělávání učitelů

BOLOGNSKÁ DEKLARACE (1999)

CÍLE

Přijetí stupňů VŠ (Bc 3, Mgr 2, doktorský 3-6)

- + Srovnatelnost
- + Transparentnost
- + Zaměstnavatelnost
- + Konkurenceschopnost

Kreditní systém

- + Prostředek mobility
- + Možnost získávání kreditů mimo VŠ

Podpora mobility

- + Stáže, výměny, přístup ke studiu, integrace studijních programů
- + Praxe, výzkum

LISABONSKÉ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ (2000)

Zvýšení konkurenceschopnosti Evropy

- + Informační společnost pro všechny – ICT ve vzdělávání
- + Klíčové kompetence
- + Vzdělávání učitelů – profesionalizace
- + Otevřené učení – zvýšení přitažlivosti učení
- + Zvyšování kvality vzdělávání
- + Zvyšování účasti ve vzdělávání v matematických, přírodovědných a technických oborech
- + Posilování vazeb mezi světem práce, výzkumem a společností
- + Jazykové vzdělávání
- + Podpora aktivního občanství, rovných příležitostí a sociální soudržnosti
- + Podpora mobility a evropské spolupráce

CÍLE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY V EU

- × Kvalita vzdělávání
- × Spojení se sférou práce, mobilita
- × Druhá šance (CŽV), prostupnost
- × Jazyky
- × Investice do vzdělávání

Trend vzdělávací politiky v EU

- + Rozvoj klíčových kompetencí
- + Evaluační systémy
- + ICT

PRIORITY EU VE VZDĚLÁVACÍ POLITICE ČR

Bílá kniha o vzdělávání a odborném výcviku (2001) – Národní program rozvoje vzdělávání v ČR; dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávací politiky ČR

1. Realizace CŽV
2. Přizpůsobení vzdělávacích a studijních programů potřebám života ve znalostní společnosti
3. Monitorování a hodnocení kvality a efektivity vzdělávání
4. Podpora vnitřní proměny a otevřenosti vzdělávacích institucí
5. Proměna role a profesní perspektivy pedagogické práce
6. Přejít od centrálního řízení k odpovědnému spolurozhodování

KLÍČOVÉ KOMPETENCE VŠECH OBČANŮ EU

- × Komunikace v mateřském jazyce
- × Matematická gramotnost
- × Základní dovednosti ve vědě a technice
- × Využívání ICT
- × Umět se učit
- × Interpersonální a občanské dovednosti
- × Kulturní rozhled

MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE VZDĚLÁNÍ – ISCED

97

- ✘ Schválena na Generální konferenci UNESCO- listopad 1997, na rozpracování se úzce podílelo OECD (úrovně vzdělání) a Eurostat (obory vzdělání)
- ✘ Nástroj pro shromaždování, zpracování a zpřístupňování vzdělávacích statistik jak v jednotlivých zemích, tak v mezinárodním měřítku
- ✘ Má dvě na sobě nezávislé části – úrovně vzdělání a obory vzdělání

ISCED V ČR

(SDĚLENÍ ČSÚ O ZAVEDENÍ MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE VZDĚLÁNÍ –
ISCED 97 S ÚČINNOSTÍ OD 1. 1. 2008)

Úrovně vzdělání

- + 7 základních úrovní (kategorií) 0 – 6
- + kategorie se člení na podkategorie, charakterizující typ následného vzdělávání nebo učení

Obory vzdělání

- + uspořádány do třístupňové klasifikace, určující pro zařazení je předmětová látka vyučovaná ve vzdělávacím programu

SDĚLENÍ ČSÚ O ZAVEDENÍ MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE VZDĚLÁNÍ – ISCED 97 S ÚČINNOSTÍ OD 1. 1. 2008

Mezinárodní klasifikace vzdělání - úrovně

Mezinárodní klasifikace vzdělání - obory
vzdělání

VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

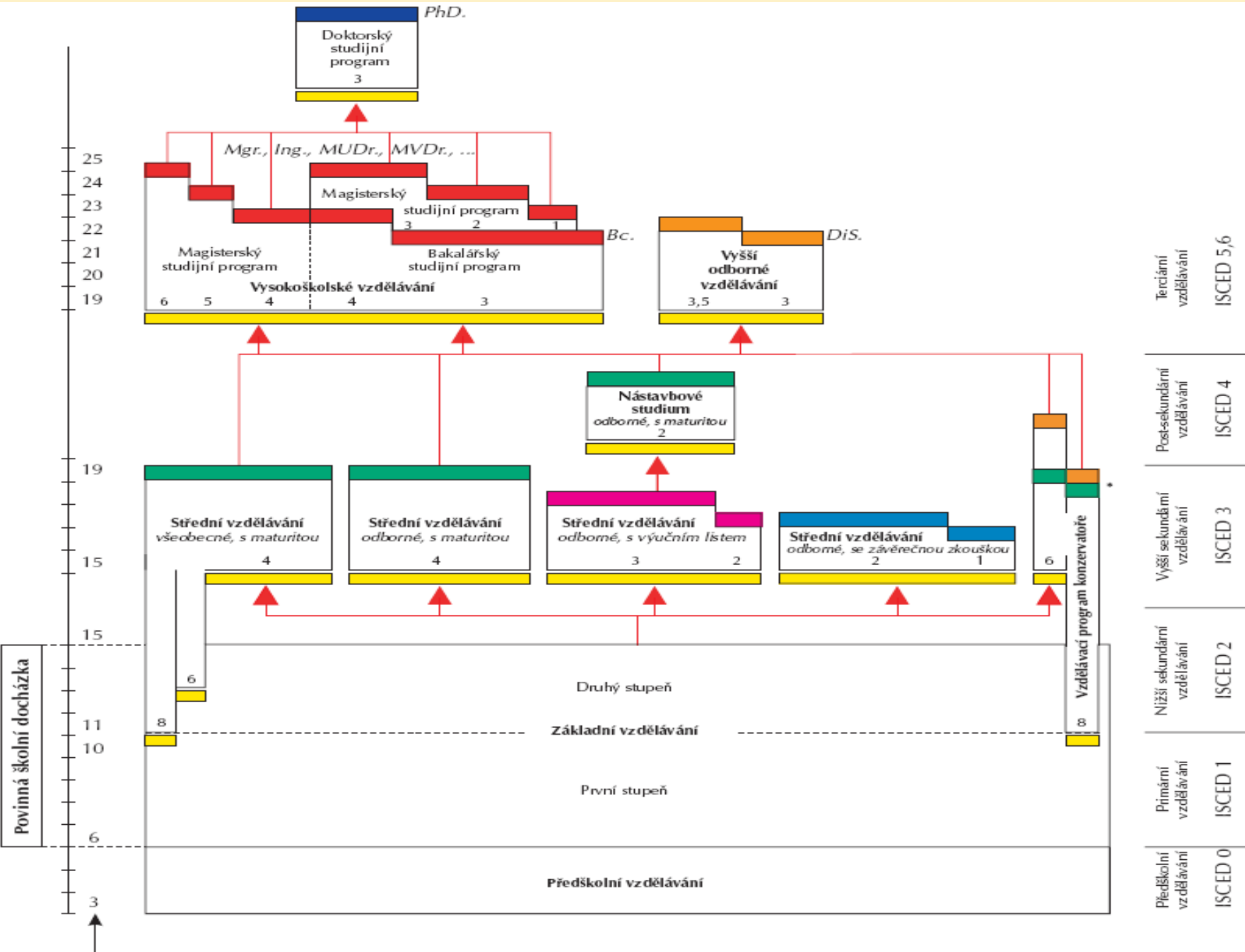

Počáteční vzdělávání = formální vzdělávání

- + dosažení stupně vzdělání

Další vzdělávání = vzdělávací aktivity, které nejsou počátečním vzděláváním

- + navazuje na počáteční vzdělávání
- + možnost konání jednotlivé zkoušky ZZ, MZ (podmínkou je dosažení alespoň zákl. vzdělání)
- + nezíská se přímo stupeň vzdělání
- + odborné kurzy, kurzy jednotlivých předmětů, specializační kurzy sloužící zejména k doplňování a prohlubování kvalifikací v rámci CŽV

JAK JSME NA TOM VE SROVNÁNÍ SE ZEMĚMI OECD A EU?

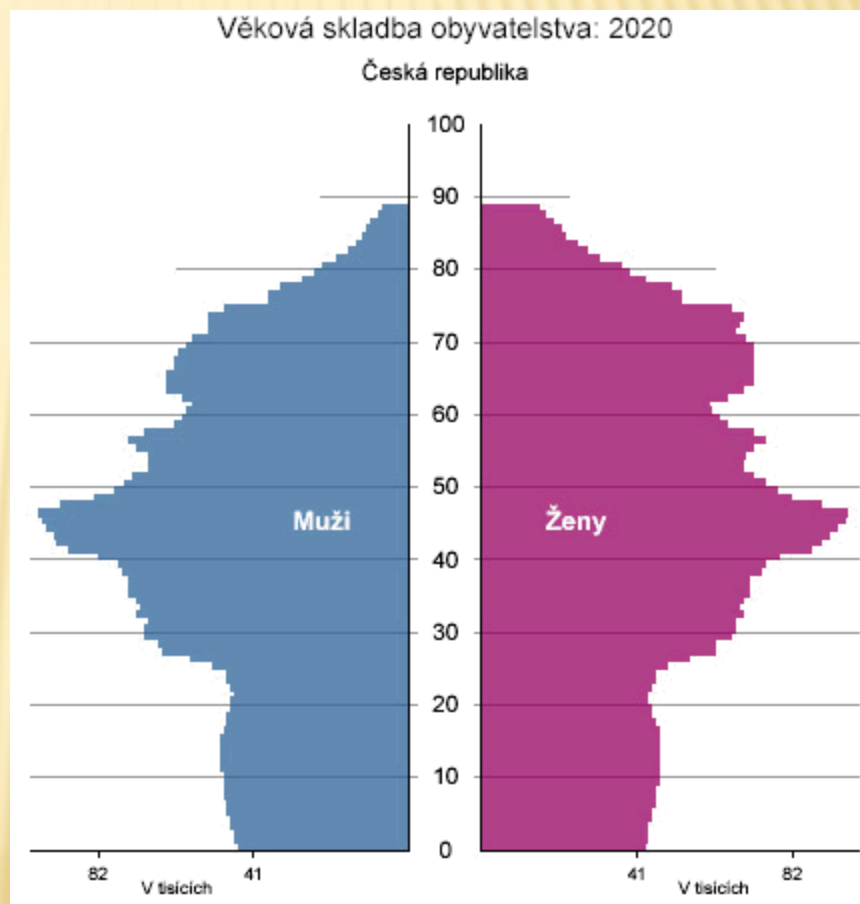
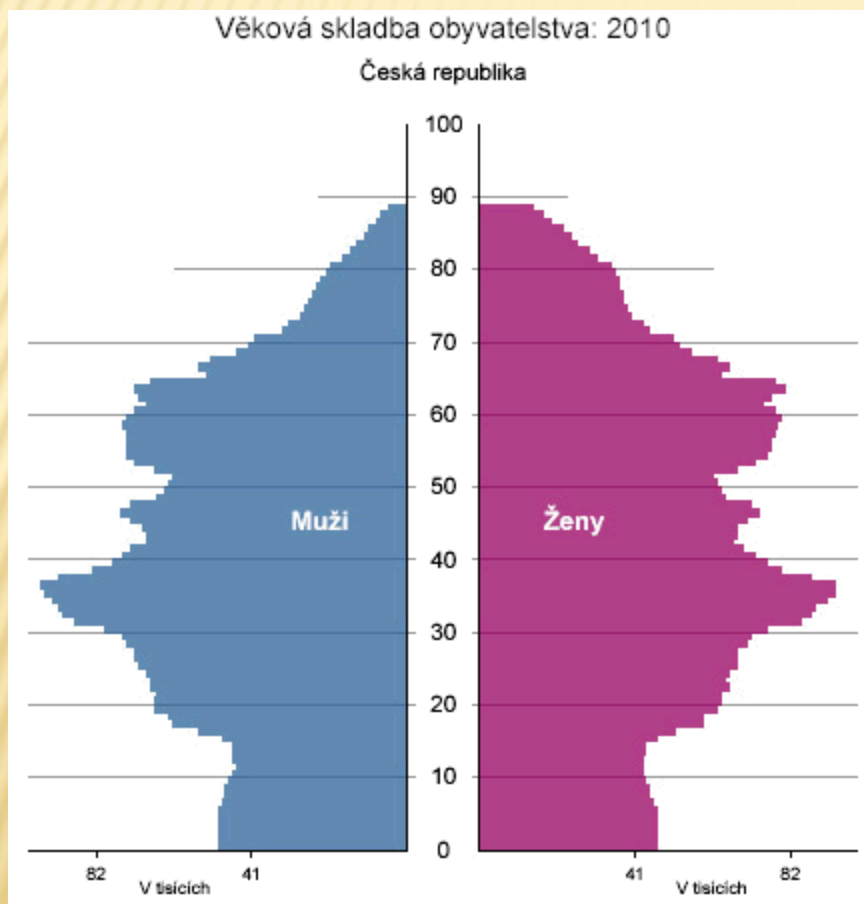

- × České školství v mez.srovnání
- × Výsledky PISA 2009
  - + Prezentace PISA 2009.ppt
- × Klesající výsledky českého školství-McKinsey & Company
  - + Klesajici vysledky ceskeho skolstvi.pdf

Zdroj: www.msmt.cz

Jak dlouho ještě můžeme odkládat investice do vzdělávání a odborné přípravy starší a střední generace?

Prognóza věkové skladby obyvatelstva ČR

FORMÁLNÍ, NEFORMÁLNÍ A INFORMÁLNÍ UČENÍ

Formální

- + **strukturovaný vzdělávací systém** (školy od ZŠ po VŠ, specializované programy odborného a profesního výcviku)

Neformální

- + **plánované programy** osobního a sociálního vzdělávání – k rozvíjení dovedností a kompetencí mimo formální vzdělávání

NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ - RYSY

- + **dobrovolné**, založeno na partnerství mezi vedoucím vzdělávacího programu a účastníky
- + **sdílení zkušeností** ve skupině, individuální i skupinové učení
- + **vlastní motivace** a ochota zapojit se do interaktivních cvičení
- + **flexibilita** ve vztahu k potřebám účastníků a prostředí, ve kterém aktivity probíhají
- + **cíle programu** jsou předem **naplánovány**; metody jsou pestré a variabilní
- + **učení se z chyb** reflexí, rozborem
- + **přístupnost všem** bez ohledu na sociální postavení, praxi, dosažený stupeň vzdělání

Informální

- + vztahuje se k **průběhu celého života**
- + osvojování postojů, hodnot, dovedností, znalostí pod vlivem různých zdrojů v rodině, okolí a z každodenních zkušeností

Formální, neformální a informální vzdělávání

- + **nekonkuruje si navzájem**
- + **vzájemně se inspiruje a doplňuje**
- + **tvoří životaschopný a rozvíjející se proces celoživotního učení** motivující každého k osobnímu a profesnímu rozvoji

CELOŽIVOTNÍ UČENÍ

„STRATEGIE CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ V ČR“

(USNESENÍ VLÁDY ČR Z 11. 7. 2007)

- ✘ Vytvoření otevřeného prostoru pro CŽU včetně uznávání výsledků neformálního a informálního učení
- ✘ usnadnění přechodu mezi jednotlivými sektory vzdělávání
- ✘ uznávání výsledků vzdělávání bez ohledu na způsob jejich získávání (vstup do počátečního vzdělávání, prokazování kvalifikace,..)

MOTIVACE K DALŠÍMU VZDĚLÁVÁNÍ

- ✘ prokázání znalostí a dovedností v rozsahu zkoušky (ocenění zaměstnavatelem,....)
- ✘ srovnatelnost „dřívějších absolventů s čerstvými absolventy“
- ✘ cesta k postupnému získání kvalifikací pro výkon povolání, pracovních pozic v povolání
- ✘ dosažení stupně vzdělání, získání úplné kvalifikace

Koncept celoživotního učení

PROSTŘEDKY KE ZDŮRAZNĚNÍ ROLE ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- × zatraktivnění odborného vzdělávání
- × zvýšení transparentnosti kvalifikací
- × zvýšení flexibility průchodů vzdělávacím systémem
- × uznávání všech forem učení
  - + každý může trvale aktualizovat a zvyšovat své kompetence v souladu s potřebami pracovního trhu a celkového společenského vývoje

PROČ?

- ✘ snaha o zvýšení kvalifikace dospělých s nízkou úrovní vzdělání a jejich začlenění na pracovní trh
„Více lidí v práci“
- ✘ snaha o zvýšení nákladové efektivity celého systému vzdělávání dospělých
„Rychlejší průchod vzdělávacím systémem“
Jakým způsobem a pomocí čeho?

EVROPSKÝ SYSTÉM KVALIFIKACÍ (EQF) A EVROPSKÝ KREDITNÍ SYSTÉM PRO ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A PŘÍPRAVU (ECVET)

Soustavy kvalifikací

- ✘ nástroj k prosazování celoživotního učení, umožňující ovlivňovat objem, distribuci, kvalitu a účinnost celoživotního učení

VÝZNAM ROZVOJE NÁRODNÍCH SOUSTAV KVALIFIKACÍ

- ✘ cesta ke zvýšení transparentnosti vzdělávání a kvalifikací v národním i mezinárodním kontextu
- ✘ přispívá k tvorbě prostředí podporujícího vzájemné uznávání kvalifikací
- ✘ je vstupem do problematiky přenosu kreditů na mezinárodní úrovni

NÁRODNÍ SOUSTAVA POVOLÁNÍ

- ✘ V NSP bude modifikována struktura tak, aby poskytovala srovnatelné podklady pro NSK
- ✘ Povolání a typové pozice jsou členěny kvalifikačních úrovních a vycházejí z 8 kvalifikačních úrovních EQF

NSP - NSK – MŠMT, NÚOV, TREXIMA

<http://www.nsp.cz>

<http://www.trexima.cz/>

VÝCHODISKO TVORBY NSP

- ✘ Integrovaný systém typových pozic (ISTP)
  - + ISTP je souborem průběžně aktualizovaných informací o světě práce
  - + jádrem ISTP je kartotéka typových pozic
    - ✘ databáze informací o povoláních a typových pozicích, obsahuje údaje o charakteru práce, vykonávaných činnostech, příkladech prací, požadavcích na vykonavatele z hlediska kvalifikačních, osobnostních a zdravotních způsobilostí
  - + ISTP obsahuje moduly JOBTIP, katalog pracovních míst, katalog akcí dalšího profesního vzdělávání

ZÁKLADNÍ PRVKY NSP

Povolání

soubor souvisejících pracovních činností, vyžadujících soubor kompetencí, který:

- × má společné obsahové – odborné jádro kompetencí
- × je získatelný běžným způsobem (formálním vzděláváním)
- × umožňuje ihned nebo krátkým tréninkem vykonávat uplatnitelné jednotky práce
- × poskytuje základy pro dlouhodobý profesní rozvoj

Typová pozice

Soubor samostatně vykonavatelných souvisejících pracovních činností, vycházejících z obvyklé dělby práce, vyžadující soubor kompetencí.

- × má společné obsahové – odborné jádro kompetencí
- × umožňuje ihned vykonávat uplatnitelné jednotky práce

Menší jednotka práce

Úzký soubor pracovních činností, vycházejících z reálné dělby práce, pro které má z pohledu trhu práce smysl vyčleňovat a ověřovat potřebné kompetence

- × může rozšiřovat, navazovat nebo být částí, specializací či průřezovou součástí typových pozic

KARTOTÉKA TYPOVÝCH POZIC

<http://www.istp.cz>

CO S TÍM SOUVISÍ?

- × **popis aktuální pozice** na trhu práce
  - + popis náplně povolání, typových pozic a MJP
- × **formulování a aktualizace kompetencí** jednotlivých povolání, typových pozic, MJP
- × **spolupráce na tvorbě kvalifikačních standardů** formou prosazování struktury tzv. dílčích kvalifikací, podklady ke tvorbě nových standardů, posuzování obsahu
- × **evaluace hodnotících standardů** pro NSK
- × **zjišťování kvalifikačních potřeb** v daném sektoru
- × **spolupráce s autorizujícími orgány** při realizaci zákona č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

zaměstnavatelé prostřednictvím sektorových rad

VZDĚLAVATELÉ

MŠMT prostřednictvím NÚOV a jeho poradních orgánů

Autorizované osoby

Potřeby zaměstnavatelů

Potřeby a schopnosti člověka

Potřeby společnosti
(vzděl. systému, občanské...)

Srovnatelnost, důvěryhodnost

Vzdělatelnost

Kompetence pro CŽU

Školní a regionální specifika

POŽADAVKY TRHU PRÁCE

Typové pozice

Povolání

Typové pozice

Typové pozice

KVALIFIKACE

ÚPLNÉ KVALIFIKACE

DÍLČÍ KVALIFIKACE

POČÁTEČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Rámcové vzdělávací programy

Školní vzdělávací programy

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Kurzy, programy

Praxe,...

Zkoušky

UZNÁVÁNÍ/OVĚŘOVÁNÍ VÝSLEDKŮ UČENÍ

NSK – NÁRODNÍ SOUSTAVA KVALIFIKACÍ

- ✘ Navazuje na systém NSP
- ✘ Plní roli národního rámce kvalifikací
- ✘ Umožňuje identifikaci, třídění a zařazování každé kvalifikace na trhu práce uplatnitelné
- ✘ Vytváří podmínky pro uznávání a certifikaci kvalifikací

NÁRODNÍ SOUSTAVA KVALIFIKACÍ

Vytvoření systémového prostředí, které bude podporovat:

- + srovnatelnost výsledků učení dosažených různými formami učení a vzdělávání umožňující uznávání skutečných znalostí a dovedností nezávisle na formách učení a vzdělávání

- + přenos požadavků světa práce do vzdělávání
- + veřejnou informovanost o všech celostátně uznávaných kvalifikacích
- + srovnatelnost kvalifikačních úrovní v ČR a EU

Cílem není:

- × likvidace stávajících kvalifikačních a vzdělávacích systémů
- × administrativní komplikace pro občany

NSK A ZÁKON Č. 179/2006 SB.

- ✘ NSK vzniká v souladu s tímto zákonem o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a jejím cílem je uvedení tohoto zákona do praxe.

CÍLOVÉ SKUPINY

- ✘ Školy (základní, střední, VOŠ, školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) jako poskytovatelé a organizátoři dalšího vzdělávání
- ✘ Sociální partneři (státní, soukromý, neziskový sektor) a jejich organizace jako představitelé trhu práce – vliv na cíle a obsah vzdělávání
- ✘ Absolventi, žáci a studenti všech typů škol a zájemci o další vzdělávání realizované na SŠ a VOŠ – konečná cílová skupina

JEDNOTKY NSK

× Jednotky NSK

- + úplná kvalifikace
- + dílčí kvalifikace

Prostřednictvím těchto kvalifikací budou formulovány požadavky světa práce na vzdělávací sféru. NSK působí jako most mezi trhem práce a vzděláváním.

Odborná způsobilost vykonávat určité povolání, příp. více povolání.

ÚPLNÁ KVALIFIKACE

- ✘ Odborná způsobilost vykonávat řádně všechny činnosti v určitém povolání, příp. více povolání
- ✘ Způsob ověřování
  - + Doklad o dosažení příslušného stupně vzdělání nebo stupně vzdělání v příslušném oboru vzdělání uvedeném v NSK
  - + Např. závěrečná zkouška s výučním listem, podmínkou je získání předepsaných dílčích kvalifikací v NSK
- ✘ Nové cesty k získání úplné kvalifikace

DÍLČÍ KVALIFIKACE

- ✘ Odborná způsobilost vykonávat řádně určitou pracovní činnost nebo ucelený soubor pracovních činností v určitém povolání, příp. více povolání, v rozsahu uvedeném v kvalifikačním standardu
- ✘ Způsob ověřování
  - + zkouška podle hodnotícího standardu dané dílčí kvalifikace
  - + osvědčení o získání dílčí kvalifikace s výčtem získaných odborných způsobilostí dané dílčí kvalifikace

STANDARDY

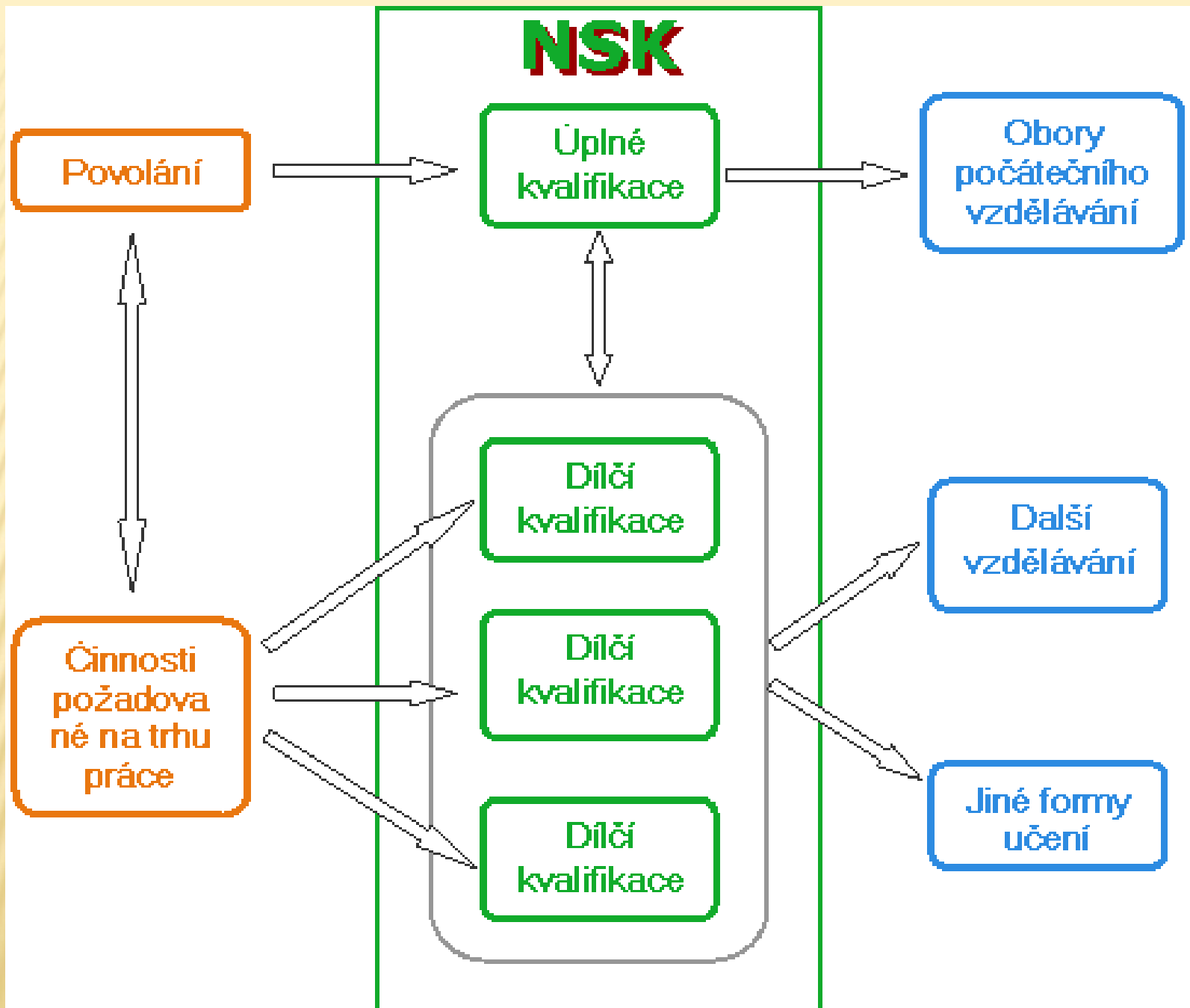
Standardizovaným způsobem popisují kvalifikace

- × Kvalifikační standard

- + strukturovaný popis požadavků na příslušnou kvalifikaci prostřednictvím kompetencí

- × Hodnotící standard

- + soubor kritérií, organizačních a metodických postupů pro ověřování odborné způsobilosti pro řádný výkon pracovních činností nebo souboru pracovních činností dané dílčí kvalifikace

NÁRODNÍ SOUSTAVA KVALIFIKACÍ

<http://www.narodni-kvalifikace.cz>

OVĚŘOVÁNÍ VÝSLEDKŮ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- ✘ Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání
vazba na školský zákon
  - ✘ uznávání výsledků vzdělávání – dílčích kvalifikací
  - ✘ ukončování studia, závěrečná zkouška

UVÁDĚNÍ ZÁKONA DO PRAXE

- × Schválené standardy
  - × www.narodni-kvalifikace.cz
- × Autorizující osoby – např.
  - × www.mmr.cz (vzory žádostí, přehled udělených autorizací, první zkoušky)
  - × www.mze.cz a další
- × Autorizované právnické a fyzické osoby, autorizovaní zástupci
  - × www.narodni-kvalifikace.cz
  - ×

NÁRODNÍ RADA PRO KVALIFIKACI

- ✘ ustavena v souladu se zákonem č. 179/2006 Sb.
- ✘ poradní orgán ministerstva pro oblast kvalifikací
- ✘ 18 členů, předsedu, místopředsedu a ostatní členy jmenuje a odvolává ministr školství, mládeže a tělovýchovy
- ✘ členové Rady jsou jmenováni na 3 roky; při prvním jmenování určí ministr 1/3 členů na 1 rok, 1/3 na dva roky, 1/3 na tři roky

ÚPLNÉ A DÍLČÍ KVALIFIKACE - SROVNÁNÍ

✘ ÚK Kuchař

DK Příprava teplých pokrmů

DK Příprava pokrmů studené kuchyně

DK Příprava minutek

✘ ÚK Číšník

DK Složitá obsluha hostů

✘ ÚK Řezník

DK Bourání masa

DK Zpracování živoč. tuků

DK Balení a expedice masa,...

DK Prodej výsek. masa,...

DK Přeprava a ustájení jat. zvířat

DK Porážka a konečná úprava těl jat. zvířat

DK Ošetření jat. oprac. těl zvířat a vedlejších jat. produktů,...

DK Porážení, jat.oprac. a porcování drůbeže,..

DK Výroba masných výrobků

DK Výroba konzerv

ŠKOLA JAKO CENTRUM DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ – PŘÍLEŽITOST PRO VŠECHNY

- ✘ Možnosti neformálního a informálního vzdělávání pro všechny generace
- ✘ Vzdělávací moduly pro dílčí kvalifikace
- ✘ Požadavky pro získání úplné kvalifikace
- ✘ Ověřování výsledků dalšího vzdělávání – dílčí a úplné kvalifikace

× Přínos pro kraje a obce

- + škola jako komunitní centrum – místo setkávání různých generací při učení a dalších činnostech
- + lepší využití prostorů a materiálního vybavení školy
- + dostupnost dalšího vzdělávání, dostupnost poradenství

× Přínos pro jednotlivce

- + více možností – širší nabídka vzdělávání
- + lepší dostupnost DV i poradenství
- + vyšší motivace k dalšímu vzdělávání

„Nikdo se moudrým nerodí, nýbrž stává se
jím“

Lucius Annaeus Seneca

Děkuji za pozornost

V prezentaci bylo využito pro výukové účely materiálů zveřejněných
na

www.nsp.cz a www.msmt.cz, portálu www.gov.cz